

Af Cand. Phil. i filosofi, forfatter og foredragsholder Steen Ole Rasmussen, Enggårdvej 19, 5270 Odense N.
tlf. 36 93 23 63

Europas viden og information om Europa¹

*Om pressefrihed, oplysningsidealer, modernisme og andre guder
(Kommentaren til uge 25, 2011)*

Søndag d. 19/6 2011 demonstrerede 200 000 spaniere i de større spanske byer mod "Europagten". **Nyheden blev, mig bekendt, ikke nævnt andre steder end i den spanske presse².**

D. 23/6 2011 kom det frem, at Google skal undersøges af de amerikanske myndigheder for, om søgemaskinen misbruger sin position på nettet. **Nyheden blev bragt i alle gamle nyhedsmedier.**

Hvilke mekanismer er det, der virker i udvælgelsen af de nyheder, der bringes i den kommercielle presse? Hvorfor videregives det ikke andre steder, end i de spanske aviser, at 200 000 spaniere er utilfredse med de krav, som regeringerne i de 27 medlemmer af EU har tilsluttet sig med "Europagten", og som bekræfter de krav som IMF³, EU-kommissionen, Den Europæiske Centralbank, stiller til de skrantende økonomier inden for unionen!

Hvordan kan det være, at ingen af de gamle medier videregiver budskabet, som masserne kommer med via en af de største demonstrationer, der er set på Europæisk jord i mange år! Er det fordi, de folkelige opstande vender sig imod en orden, som de gamle medier er del af?

Der må være en gennemgående modstand i de store kommercielle medier mod at budskabet om den spanske befolknings utilfredshed med det europæiske samarbejde kommer frem. Andet kan ikke forklare, at man ignorerer så stor en begivenhed.

Bekymringens genstand, Euroen!

Samtlige store internationale og nationale medier har travlt med at fokusere på Euroens krise, den potentielle græske statsbankerot, og deraf følgende konsekvenser for den europæiske økonomi. Men det faktum, at Spanien allerede har en arbejdsløshed på mere end 40% blandt de 18 til 25 årige – at denne arbejdsløshed delvis kan forklares som resultat af selve den europæiske integration; det at man i Spanien har nedlagt sin egen valuta, overgivet sig til international konkurrence,

¹ Lagt på nettet d.24/6 2011

²

http://www.elpais.com/articulo/espana/19-J/toma/hoy/Madrid/elpeuesp/20110618elpepunac_9/Tes

http://politica.elpais.com/politica/2011/06/19/actualidad/1308483852_093532.html

³

http://www.elpais.com/articulo/economia/FMI/advierte/riesgo/contagio/tesis/griega/toda/eurozona/elpepueco/20110620elpepueco_1/Tes

hvor man ikke kan være med, at løsningen på de økonomiske problemer søges i besparelser på det offentlige, efter at samtlige stater i den vestlige verden har pumpet milliarder af kroner ud i den private sektor i et forsøg på at redde netop det marked, der af markedsideologiske grunde er udråbt som løsningen på alverdens politiske, sociale, miljømæssige problemer, men som altså ikke kan stå selv – det forbigår stort set den gamle medieverdens opmærksomhed!

Hvordan forklarer man den larmende tavshed!

Den måde, som informationer og viden genereres og formidles på i det sociale rum, er mere sigende om informationsniveauet og den viden der findes i det sociale rum om sig selv, end det, der rent faktisk skrives og siges.

Referencerammen, den selektive omgang med viden og information, er mere sigende om det socialeⁱ, dets selvbeskrivelse og dets fremmedbeskrivelse, end det der konkret refereres til. Det, der ikke siges, betydningernes stiltiende forudsætninger, de semantiske strukturer, det der kunne have været sagt, siger mere og er potentielt mere sigende, end det der siges eksplicit.

Det kunne lyde som en indledning til en freudiansk analyse, der som forudsætning for enhver forklaring har vedtaget, at det bevidste kan forklares ud fra det ubevidste; at det kendte, lyse og fortrolige skal ses og forstås på baggrund af det ukendte, obskure og ubevidste. Det er nu slet ikke den filosofiske fremgangsmåde, som forfølges her.

De selektive mekanismer er implicit tilstede, og for så vidt lige så synlige, som de udsagn, der leve ved dem. Og modstanden hos de gamle medier i forhold til det at viderebringe den folkelige modstand, mod den overnationale og i ideologisk forstand markedsfundamentalistiske integration, er let at få øje på for alle andre end de professionelle italesættere på diverse massemediers direktionsgange. Korpsånden og de kommercielle interesser skinner alt for klart igennem i redaktionerne på de danske aviser. De kan ikke se sig selv for hinanden.

Italesat modstand og fortrængt modstand

Den folkelige modstand i forhold til den europæiske integration forsøges fortrængt af det politiske system og de store kommercielle medier, samtidigt med at medier og politikere forsøger på at reservere modstanden, i forhold til integrationsprocessen, til noget der tilhører højrefløjen. Modstanden italesættes som farlig højreorienteret nationalisme, og f.eks. Dansk Folkeparti får al den ære og opmærksomhed, som man kan bruge omkring sin insisteren på genindførelsen af grænsekontrollen, selv om der er tale om ren og skær ufarlig symbolpolitik, sat i verden for at fortrænge opmærksomheden fra de gigantiske selvskabte udfordringer i unionen.

De store og sandt folkelige bevægelser imod den europæiske integration har fat i problemerne og de orienterer sig meget mere i overensstemmelse med helt traditionelle venstreorienterede synspunkter. Men medierne kan overhovedet ikke få øje på dem!

Således italesætter de gamle medier en form for højreorienteret modstand over for projektet, samtidigt med at den brede folkelige modstand, der vender sig mod mediernes kommercielle ideologi og deres ideologiske tilbedelse af det markedsfundamentalistiske europæiske projekt, fortrænges systematisk fra de store mediers opmærksomhed.

Det gælder i den danske dagspresse, at de risici – som man tegner op som potentielt resultat af en kuldsejlet europæisk integration – forsøges identificeret med højreradikalisme, nationalistisk diktatur og ufred.

Mindre marked, mere stat og mere demokrati

De store folkelige bevægelser, som man ser i Grækenland og i Spanien, står for krav om mindre marked, mere stat og mere demokrati!⁴ Hvorfor italesættes skrækscenarierne og alternativet til den nuværende markedsfundamentalistiske europæiske orden som højreradikalisme! Er det fordi, at man fra de kommercielle mediers side godt ved, at højrefløjen netop er for markedsfundamentalismen, uanset den megen snak om nationalitet og nationale grænser! Er det fordi, man godt ved, at den frygt som man vil italesætte, er grundløs! Og at den grundløse frygt skal bruges i fortrængningen af det, man virkelig frygter? (det er i sandhed en tanke).

Den etablerede venstrefløj

Hvordan kan den etablerede venstrefløj i det politiske system være så relativt tavs om det helt åbenlyst udemokratiske og ekstremt højreorienterede i den markedsfundamentalisme, som den europæiske integration er mundet ud i!

Hvorfor efterlader de etablerede venstreorienterede hele scenen for kritik af EU til højrefløjen? Er man blevet korrupte; identificerer de etablerede venstreorienterede politiske grupper sig med en højrefløj, der har klare økonomiske og sociale fordele af den type udvikling, som Europa har gennemført med stormskridt siden murens fald. Eller er der tale om simpel afmagt i forhold til den overvældende reelle politiske og kommercielle magt, der ligger bag italesættelsen af den herskende orden?

Den etablerede venstrefløj vil ikke indrømme, at den ikke har fået noget som helst, af alt det, som den blev lovet som belønning for at opgive den nationale selvbestemmelse, de nationale staters muligheder for at føre socialpolitik.

Det kunne se ud som om, at afmagten har ramt den historisk etablerede politiske venstrefløj i nakken, samtidigt med at den etablerede og historiske venstrefløjs repræsentanter ikke længere er i stand til at identificere sig med de problemer, som unionen har skabt for f.eks. den spanske ungdom, miljøet og de kommende

4

http://www.elpais.com/articulo/economia/FMI/pide/Espana/reforma/laboral/valiente/rebaje/coste/despido/elpepueco/20110621elpepueco_22/Tes

FMI forlanger hvad netop 200 000 protesterede mod; det som "Euro-pagten" foreskriver.

generationer i form af jobeksport, ødelæggelse af klima, hav, jord, biosfære, sociale kompetencer, m.m.

Og nu vil ingen høre på de folk, der allerede er blevet offer for markedsfundamentalismens indflydelse på sine egne mulighedsbetingelser!

Medierne fokuserer på udviklingen i Grækenland og de andre PIIGS-lande;

- som om deres problemer først og fremmest skulle være selvfor- skyldt og være af snæver national husholdningsmæssig karakter,

- som om deres problemer kunne forklares som interne og lokale so- ciale svigt, som om problemet netop ikke er selve den integrationsproces og den herskende politisk økonomiske orden på overnationalt europæisk og globalt plan,

- som om det ikke var selve den markedsfundamentalistiske jubel- idiotiske tro (på, at succes for den ene på markedets betingelser netop og af uran- salige grunde vil føre til alle andres succes), der har spillet fallit!

Grækenland italesættes som problemet, hvor problemet i den reelle verden er langt mere komplekst.

Centralt i unionen bekymrer man sig om markedet; man er bange for at likvidite- ten pludselig skulle forsvinde ud af det europæiske finansmarked og verdensmar- kedet som følge af, at alle de private investorers tilgodehavender hos f.eks. den græske stat skulle vise sig at være værdiløse. Men det fri marked har over den sidste tid sikret sig ved at overlade sine usikre aktiver til offentlige finansinstituti- oner, så der er ikke længere nogen risiko for dem.

[De græske statsobligationer er for det meste overdraget til den europæiske cen- tralbank, og til offentlige banker. Der er blevet talt en del om at den private finan- sielle sektor frivilligt skulle bidrage til en omstrukturering af den græske gæld, selv om der ikke har været tale om andet end symbolpolitik, så er tiden, hvor snakken er gået, blevet anvendt helt anderledes effektivt af netop den private sek- tor, således at den har afhændet de risikable græske lån til det offentlige.](#)

Den europæiske finanssektor har stille og roligt tørret sine tvivlsomme aktiver af på det offentlige, lige som finanskrisen af 2007 og 2008 blev opløst via offentlig gældsætning.

Det spørgsmål, der står tilbage, er, om den bundløse gæld i PIIGS-landene kan bruges til at gennemtvinge de ultraliberale og markedsfundamentalistiske krav til landene, som er den medicin, som man udskriver fra europæisk centralt hold hele tiden: ”Berenberg tror dog fortsat hovedsageligt på, at Grækenland i sidste ende vil acceptere EU s og IMF’s tilbud om yderligere bistand selv om de er bundet op på barske finanspolitiske tiltag.”⁵

5

http://borsen.dk/nyheder/oekonomi/artikel/1/209760/finanshus_er_europa_taet_p_aa_lehman-kollaps.html

De liberale aktører på markedet forstår ellers at tage sig godt betalt for de fiktive risici, der skulle være i det at investere i medlemslandenes statsobligationer. Således modtager kreditorerne til de vaklende stater et sted mellem 2 og 14 % ekstra p.a. i forhold til, hvad de får for at låne til Tyskland, der regnes for at være Europas stærkeste økonomi.⁶

Penge er gratis

Det koster ikke noget at lave penge. ECB sætter penge i verden som udlån til en privat finansverden, der har sin kreditværdighed funderet i sine referencer til mere eller mindre fiktive tilgodehavender hos andre. Gældsspiralen holdes kørende, og kunsten er hele tiden at bevare billedet på et fremtidigt afkast til alverdens kreditorer i form af afdrag fra deres skyldnere, debitorer.

Den store øvelse og udfordring, som man ser det hos de centrale aktører i den europæisk monetære union, består i at bevare muligheden for at udstede penge, der bevarer sin købekraft i forhold til udlandet, det europæiske udland.

Inflationsbekæmpelse, dvs. intern prisstabilitet, er en del af fastkurspolitikken, bestræbelsen på at sikre Euroens værdi f.eks. i forhold til dollars. Og i en verden med lavkonjunktur, der er det ikke så svært at holde inflationen nede og generere penge ved udlån til de kreditværdige. Problemet er bare, at pengene netop genereres hos dem, der i forvejen har penge, dvs. i de regioner, der kan begå sig i verdensøkonomien og som i forvejen allerede har masser af penge til gode hos andre både inden for unionen men også uden for.

Fordelingen af markedets fordele og konkurrenceevne er skæv, og markedet samt selve ECBs formålsparagraf virker fremmede for de forskelle og skævheder, der er mellem de forskellige økonomier inden for unionen.

Hvor randstater som Spanien, Portugal og Grækenland med deres egne valutaer altid havde mulighed for at fremme deres konkurrence med udlandet ved at devaluere deres respektive valuta, der er de i dag bundet op på en stærk Euro, der vinder sin styrke i kraft af den gæld, de har til deres kreditorer centralt inden for unionen. Deres ulykke er den komplimenterende side af vindernes succes inden for det monetære samarbejde.

Verdensøkonomien er ramt af mangel på energi, olie, mad, de milliarder af fattige arbejdende. Madpriserne har ramt befolkningerne i Nordafrika. De folkelige opstande her er delvis udløst af prisstigninger på de basale livsfornødenheder, samtidigt med at de selvfølgelig skyldes de helt urimelige styreformer og den undertrykkelse, som man lever under.

OPEC har ikke været i stand til at øge olieproduktionen, i en situation hvor prisen er så høj, så det går ud over verdensøkonomien. IEA har derfor besluttet at sende

6

http://www.elpais.com/articulo/economia/prima/riesgo/dispara/279/puntos/basicos/elpepueco/20110623elpepueco_7/Tes

60 millioner tønder olie fra sine nødlagre ud på markedet, for at presse prisen ned⁷. Det vidner om, at ressourcemangelen slår igennem globalt.

Forbruget af fossile brændsler er skyld i den globale opvarmning, der slår igennem i forhold til produktionen af fødevarer rundt om i verden.

Kort og godt kan det således konstateres, at succes i økonomisk forstand, omsætning af ressourcer og økonomiske mulighedsbetingelser, nu slår igennem i den hvide økonomi som mangel på basale fornødenheder og dårlig økonomi.

De økonomisk højtflyvende genererer stadig deres købekraft via deres allerede etablerede tilgodehavender. Deres forudsætning for at forøge deres købekraft er deres allerede etablerede købekraft. Men deres succes lader sig ikke længere beskrive som alle andres succes, for det er alt for tydeligt, at de i takt med, at de realiserer deres forbrug, så bliver der i det hele taget færre og færre reelle ressourcer og økonomiske mulighedsbetingelser i verdensøkonomien og i særdeleshed for alle andre end de succesfulde.

Gælden stiger omkring de økonomisk højtflyvende, verden bliver mere og mere forarmet, klimaet gisper, jorden bliver udpint, havet er overudnyttet osv. Men de økonomisk højtflyvende fortsætter med at bilde sig selv og hinanden ind, at deres succes er alle andres succes.

De arbejdsløse spaniere, den græske og portugisiske befolkning ved, at det er løgn. De sultende befolkninger i Nordafrika og Mellemøsten ved, at det er løgn. Men deres problemer bliver italesat, som om deres problemer var selvforskyldt af de gamle kommercielle medier i den vestlige verden, der siden industrialiseringens begyndelse har levet af at fortælle historien om, at den enes succes på markedet pr. definition vil være alle andres. Vore medier lever af at fortælle om, hvordan skævheder og forskelle på markedet er til alles fordel.

Google forstyrrer den kommercielle selvbeskrivelse

Men pludselig kan de se et sted, hvor det ikke gælder for dem selv. Googles succes er nemlig en smerte et vist sted for dem. De gamle medier har fået et problem med Google, der i den grad har succes på internettet som verdens suverænt mest brugte søgemaskine.

Lige nøjagtigt her, hvor medierne kan mærke, at den enes succes er deres egen ulykke, der kan medierne simpelt hen ikke få øje på fordelene ved, at Google bare kan det der.

Det er selvfølgelig fordi, at det her er de gamle medier, der er taberen, den komplimenterende side til Googles succes, hvor de er vant til at florere på vinderens succes. De gamle medier har tabt til Google, og de husker derfor konsekvent at glemme at se på Googles succes som samfundets succes⁸.

⁷ <http://www.spiegel.de/wirtschaft/unternehmen/0,1518,770200,00.html>

⁸ <http://politiken.dk/udland/ECE1315945/google-kulegraves-for-manipulation-med-soegninger/>

Magt giver magt

Markedsandele er forudsætning for markedsandele, konkurrencen fordele er forudsætningerne for succes på markedet, og magt giver magt. Det er Googles succes udtryk for. Det er den fuldstændigt samme lovmæssighed, som de gamle medier lever af at sælge over alt i det offentlige rum. Men her, hvor de direkte er offeret for den lov, som de tilbyder og dyrker ideologisk, så gælder den ikke længere. Paradokset, hykleriet er til at få øje på. Undtagen på redaktionsgangene, hvor den kommercielle medieverdens selviscenesættelse formes, inde fra, som "det sociale information og viden om det sociale".

Googles succes, der i den grad udfordrer den gamle verdens monopol på formidling af viden og information, beskrives ikke som alle andres succes, hvad den dog er i langt højere grad, end tysk succes i økonomisk forstand. I forhold til Googles succes, ja der ved de gamle medier, at denne succes betyder deres fiasko, tab af monopol på formidlingen af viden og information.

Google er Gud

Har man nogen sinde anklaget gud for at misbruge sit monopol på magten. Gudsbespottelse!

En søgemaskine lever lige som den gamle verdens kommercielle kommunikationsmedier af volumen, brugerfladens størrelse. Men modsat de gamle medier, så producerer den ikke det indhold, der fylder brugerens opmærksomhed.

Brugerens behov, for at lade helt individuelle søgekriterier manifestere sig på hele nettet samtidigt, er det, der bestemmer valget af søgemaskine. Det ved folkene bag maskinerne, og det orienterer de sig ud fra.

Nettets lov handler om, at alle former for udbud af budskaber og differentierede former for efterspørgsel efter budskaber har brug for at finde hinanden i det perfekte match. Søgemaskinen identificerer sig primært med interessen i at gøre de forskellige præferencer relevante over alt på nettet samtidigt, dvs. ved det at gøre den enkeltes søgekriterier manifesterede over alt samtidigt.

Det er samtidigt selve definitionen på en social revolution, at så mange former for differentierede budskaber er i stand til at møde et mindst lige så differentieret brugersegment, som det sker via nettet. Denne revolution er muliggjort af søgemaskiner, foruden hvilke www ville være kaotisk larm. Søgemaskinerne er de instanser, der skaber "kosmos af kaos". Google er kosmos, Gud, den skabte skaber af orden ud af uorden!

Den gamle verdens kommercielle medier lever af at sjæle mediebrugerens opmærksomhed med sine egne stærkt ideologiske budskaber. De prøver på at fylde opmærksomheden ved at fortrænge andre mediers budskaber, dels ved at lave sin egen dagsorden, italesatte dagsorden. Pseudoproblemer, fortegninger af relevans, kontaktflader mellem alle mulige kommercielle og politiske interesser bestemmer den gamle verdens italesættelse.

Man kan sige at søgemaskinerne og internettet indeholder kilden til en ny orden. Men ind til videre så har den gamle verden haft held med at sætte den politiske og økonomiske dagsordenen.

Reaktionerne på Googles tilsynskomst er bestemt af de gamle former for slet skjult ideologisk selvforhudelse og traditionel markedsideologi. Dvs. de gamle medier kan indskrives i en fast struktur forankret i den gamle verdens kapitallogiske antagonismer.

De tilhører den gamle verdens kosmologi, hvor den uskabte skaber historisk har figureret som gud, hvor alt skal kunne udledes af den absolutte nødvendighed bag alt det skabte og som samtidigt figurerer som forklaringen på alt det skabte.

Google er ikke hverken god eller ond. Der er ikke nødvendigvis noget altruistisk over Google. Det forhindrer ikke søgemaskinen i at gøre en verden til forskel, som både er mere liberal, end liberalisterne bryder sig om, og mere solidarisk, end nogen socialist har været.

Derfor, til alle, der taler nedsættende om Google! I skal få med mig at gøre!

Husk, at historien er en lang fortælling om svært selvretfærdige former for gudsbespottelse, hvor enhver har svunget sig op på sin egen ret til i sandhedens og det godes navn at krænke alle andres guder!

Google er en søgemaskine, troløs mod alt, selv sin egen troløshed, som den skabte skaber er den lige så troløs mod sine skabere, som den er troløs mod sine brugere. Den, der søger, skal finde! Det er dens eneste budskab.

Hvorfor bespotter i min gud? Må intet være rent for jer? Hvilke mennesker er i?

¹ Sociologien, systemteoretikeren og filosofen Niklas Luhmann, omtaler det sociale som kommunikation. Det sociale er kommunikation, kort og godt. Det virker fremmed på de fleste, når det sociale beskrives som dets kommunikation. Men når man f.eks. med udgangspunkt i hans videnskab begynder at fokusere på det sociale i dets kontekst, ser det sociale som selvbeskrivelse og fremmedbeskrivelser og ser, at forudsætningen for på socialt plan at komme på højde med sig selv og sin omverden, kognitivt, funktionelt, psykisk, politisk, økonomisk, juridisk, videnskabeligt, moralsk, osv. som samfund og individ, netop er kommunikationen, ja så viser det sig, at social selvforståelse og fremmedforståelse jo hviler i den pågående kommunikative proces, hvor alle referencer kan deles op i referencerne til kommunikationen selv og det der ikke er kommunikation. Selvreferencen og fremmedreferencen manifesterer sig internt i det sociale, som dets selvbeskrivelse og fremmedbeskrivelse. Men performativt så falder det sociale som kommunikation, dvs. det "er" kommunikation. Se min bog "Succes eller succes" fra 2008. Den kan lånes på de offentlige biblioteker.